



Hoogheemraadschap van
Rijnland

Leidraad Marktconsultatie

**Advies en begeleiding project stimuleren
natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer**

DIG-16871

**voor het
hoogheemraadschap van Rijnland**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1 Marktconsultatie	4
1.2 Leeswijzer.....	4
2. Marktconsultatie	5
2.1 Doel Marktconsultatie	5
2.2 Opzet Marktconsultatie	5
3. Procedure en Procedurevoorwaarden	6
3.1 Nadere inlichtingen	6
3.2 Procedurevoorwaarden	6
4. Planning en Aanmelding.....	8
4.1 Planning	8
4.2 Aanmelding	8
4.3 Eindverslag marktconsultatie.....	8
4.4 Contact	8
5. Projectomschrijving of Opdrachtomschrijving	9
5.1 Projectgebied en Achtergrond	9
5.2 Randvoorwaarden en Scope en omvang	9
5.3 Randvoorwaarden projectorganisatie	10
Bijlage 1. Antwoordformulier	12
Bijlage 2. Activiteitenplan.....	13

1. Inleiding

Bescherming tegen overstromingen is een eerste voorwaarde om veilig te kunnen wonen en werken. Het hoogheemraadschap van Rijnland zorgt al eeuwenlang voor de (water)veiligheid in zijn gebied. Het hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor de zorg voor droge voeten binnen haar beheersgebied. In de komende jaren zullen factoren als klimaatontwikkeling, zeespiegelstijging en bodemdaling grote invloed hebben op deze zorgtaak.

Droge voeten

De bescherming van ons land tegen overstromingen is letterlijk en figuurlijk van levensbelang. Daarom onderhouden de waterschappen de dijken, duingebieden en watergangen nauwgezet. Het op diepte houden van watergangen vormt een essentiële voorwaarde om overstromingen te kunnen beheersen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen die in de toekomst de veiligheid kunnen bedreigen, zoals klimaatverandering, bodemdaling en stijging van de zeespiegel.

Schoon water

Het waterkwaliteitsbeheer richt zich op het bereiken van bepaalde doelstellingen. Een belangrijk deel van deze taak is de aanleg en exploitatie van waterzuiveringsinstallaties waar het afvalwater wordt omgezet in schoon water. Daarnaast zorgen de waterschappen er voor dat het oppervlaktewater schoon is, dat de natuur een kans krijgt te gedijen en dat mensen op en langs het water kunnen recreëren.

Voldoende water

De waterschappen houden zich dagelijks bezig met beheersing van de hoeveelheid oppervlaktewater in een bepaald gebied. Door een juiste aan- en afvoer worden overschotten en tekorten voorkomen. Nederland ligt in een rivierdelta. We merken het meteen wanneer de waterstand stijgt. Ook als de zeespiegel stijgt moeten we uitkijken. De waterschappen doen er alles aan om de risico's van overstroming of onvoldoende water zo laag mogelijk te houden.

Integraal waterbeheer

De kerntaken van een waterschap – droge voeten, schoon water en voldoende water – hebben op het oog niet veel met elkaar te maken, maar schijn bedriegt: vaak kun je het één niet los zien van het ander. Zo heeft de manier waarop je bijvoorbeeld kaden aanlegt en onderhoudt gevolgen voor de kwaliteit van het water. Een waterschap voert zijn taken daarom steeds meer uit 'met een brede blik'. Dat wil zeggen: 'rekening houdend met alle factoren die van belang kunnen zijn'. Dat wordt ook wel integraal waterbeheer genoemd. Daarbij streven de waterschappen naar gerichte samenwerking met andere overheden, instanties en de markt. Met het oog op onze behoefte aan inzicht in wat de markt ons daarin te bieden heeft is dit document opgesteld.

1.1 Marktconsultatie

Het hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) treft voorbereidingen voor de aanbesteding van het project: "Advies en begeleiding project stimuleren natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer".

Besloten is om geïnteresseerde marktpartijen te consulteren alvorens de aanbestedingsstrategie uit te werken en de aanbestedingsprocedure te starten.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat het doel en de opzet van deze marktconsultatie beschreven. De procedure en de voorwaarden staat beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 staat de planning en wijze van aanmelden beschreven.

Een omschrijving van het project staat beschreven in hoofdstuk 5. In Bijlage 1 is het antwoordformulier opgenomen.

2. Marktconsultatie

2.1 Doel Marktconsultatie

Deze marktconsultatie wordt gehouden voorafgaand aan de aanbesteding van het project "Advies en begeleiding project stimuleren natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer" en maakt daarvan geen deel uit. De informatie die HHR in deze marktconsultatie uitwisselt met marktpartijen zal worden opgetekend en als informatiedocument meegaan met de aanbesteding daarvan. Aan deelneming of bijdragen in deze marktconsultatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Het doel van deze marktconsultatie is te komen tot een uitwisseling van gedachten en ideeën met betrekking tot de uitvoering van de werkzaamheden van het project. Nadere beschrijving van het project vindt u in hoofdstuk 5.

2.2 Opzet Marktconsultatie

Er is gekozen voor een Combinatie van Schriftelijke en Mondelinge Marktconsultatie. Reden voor deze werkwijze is om marktpartijen gelijke kansen te geven bij het meedenken en vervolgens waar benodigd met één of meerdere partijen meer diepgang te creëren om de uiteindelijke uitvraag te optimaliseren.

Marktpartijen kunnen zich aan de hand van dit document en bij behorende bijlage(n) een beeld vormen van het project en van een aantal specifieke overwegingen die HHR nu wenst te toetsen.

HHR heeft een aantal vragen geformuleerd en hoopt door middel van deze marktconsultatie te vernemen of marktpartijen in staat zijn om passende oplossingsrichtingen te bieden. Deze vragen zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit document. Deze bijlage is tevens het antwoordformulier waarmee marktpartijen op deze vragen kunnen reageren.

3. Procedure en Procedurevoorwaarden

Er is gekozen voor een Combinatie van Schriftelijke en Mondelinge Marktconsultatie.

Iedere marktpartij krijgt via een openbare publicatie op TenderNed dezelfde vragen voorgelegd om een eerlijk beeld te krijgen van de uitgangspunten en om iedereen dezelfde informatie te geven.

Deze procedure voorziet in het stellen van schriftelijke vragen door geïnteresseerde partijen.

Partijen die serieus hebben gereageerd op de gestelde vragen, en blijken geven prijs te stellen op het voeren van een gesprek met HHR ter nadere toelichting en verdieping, kunnen door HHR worden uitgenodigd voor een bilateraal consultatiegesprek. Na afloop van dit gesprek wordt overeengekomen wat wordt opgenomen in de publieke eindrapportage, wat HHR meeneemt in de verdere voorbereiding van de aanbesteding en wat eventueel als commercieel belang wordt bestempeld van de betreffende marktpartij.

HHR zal elke inspanning van partijen om aan deze consultatie deel te nemen waarderen, maar kan zich op voorhand niet verplichten om op individuele basis op elke reactie te reageren.

3.1 Nadere inlichtingen

Voorafgaand aan het indienen van de antwoorden is het mogelijk deel te nemen aan een schriftelijke informatieronde. Vragen kunnen uitsluitend op TenderNed worden gesteld.

Dit document is met grote zorg samengesteld. Mocht u echter onvolkomenheden, procedurefouten, tegenstrijdigheden constateren en/of eventuele bezwaren hebben tegen (delen van) dit document, dan wel bijlagen, dan dient u dit kenbaar te maken met opgave van de eventuele consequenties en/of correctievoorstellen. Dit kunt u kenbaar maken tezamen met uw vragen voor de Nota van Inlichtingen.

Uw vragen dienen op de uiterste termijn voor het stellen van vragen, conform de planning in paragraaf 2.5, en via de vragenmodule van TenderNed te zijn ingediend.

U dient van elke vraag een individuele registratie te maken.

Vragen die te laat en niet op TenderNed worden ingediend worden niet beantwoord.

Alle vragen en daarbij behorende antwoorden worden geanonimiseerd en conform planning door middel van een Nota van Inlichtingen op TenderNed bekend gemaakt.

3.2 Procedurevoorwaarden

Op deze marktconsultatie zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- De marktconsultatie is voor betrokkenen vrijblijvend.
- Door deelname komen deelnemers ten opzichte van elkaar niet in een voorkeurspositie ten aanzien van een eventueel te houden aanbestedingsprocedure. Deelname zal ook niet leiden tot uitsluiting in een dergelijke procedure.
- Marktpartijen kunnen geen rechten ontleen aan de informatie die ten behoeve van de marktconsultatie is verstrekt.
- Claims over het gebruik van informatie, vertrouwelijkheid of verzoeken om vergoedingen in verband hiermee worden niet gehonoreerd.
- Verstrekte informatie in het kader van de marktconsultatie kan afwijken van in de aanbestedingsprocedure te verstrekken informatie.
- HHR is niet gebonden aan de uitkomsten van de marktconsultatie.
- Gegeven het vrijblijvende karakter van de marktconsultatie zal geen vergoeding worden toegekend aan de deelnemers.
- Dit marktconsultatiedocument is uitsluitend geschreven in het kader van de marktconsultatie voor het project "Advies en begeleiding project stimuleren natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer" van HHR.
- De marktconsultatie staat los van een eventueel te houden aanbesteding van het project.
- Dit document, deelname of bijdrage aan de marktconsultatie gelden niet als uitnodiging tot inschrijving op de aanbesteding voor het onderhavige project, noch kunnen daaraan rechten worden ontleend.
- HHR behoudt zich het recht voor de in dit document opgenomen plannen tussentijds te wijzigen.
- Deze marktconsultatie zal worden gevoerd in uitsluitend de Nederlandse taal.

4. Planning en Aanmelding

4.1 Planning

Publicatie marktconsultatie	Datum
Aankondiging marktconsultatie inclusief publicatie van deze marktconsultatieleidraad	23 april 2025
Uiterste datum stellen van vragen via TenderNed	30 april 2025
Beantwoording gestelde vragen in de marktconsultatie via TenderNed	7 mei 2025
Sluitingsdatum indienen antwoordformulier	14 mei 2025
Publicatie eindverslag marktconsultatie (na eventuele mondelinge verdieping)	30 juni 2025

4.2 Aanmelding

Indien u deel wenst te nemen aan deze marktconsultatie dient u de antwoorden op de gestelde vragen op uiterlijk 30 april 2025 beschikbaar te stellen via TenderNed.

Aanmelding voor deelname aan de marktconsultatie geschiedt door het volledig invullen van het antwoordformulier dat is opgenomen in Bijlage 1. U kunt dit formulier indienen op TenderNed met als onderwerp "vragenlijst Advies en begeleiding project stimuleren natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer".

4.3 Eindverslag marktconsultatie

Na afloop van de marktconsultatie zal HHR een eindverslag opstellen. Het eindverslag zal een weergave op hoofdlijnen zijn van de verkregen informatie en inzichten in de diverse onderdelen van het project, alsmede zal inzicht worden gegeven in de verdere aanpak van het aanbestedingsproces en de voorbereiding van het project.

In het eindverslag van de marktconsultatie zal de door HHR verkregen informatie uitsluitend geanonimiseerd worden weergegeven.

Concurrentiegevoelige of geheime bedrijfsinformatie wordt niet gepubliceerd. Aan het eindverslag zal uit oogpunt van transparantie de lijst met deelnemers aan de marktconsultatie worden toegevoegd.

4.4 Contact

Correspondentie over deze marktconsultatie is uitsluitend mogelijk via TenderNed.

5. Projectomschrijving of Opdrachtomschrijving

5.1 Projectgebied en Achtergrond

Voor het waterbeheer van het hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) is het belangrijk dat alle watergangen goed worden onderhouden voor een goede aan- en afvoer van water. Voor de waterkwaliteit en daarmee samenhangende biodiversiteit is het van belang een deel van de begroeiing in de sloot en waterrand te laten staan. Daarom heeft HHR sinds 2018 in de legger meer ruimte gegeven voor het laten staan van beplanting in sloot en oever. Dit is een verandering in het beleid van HHR, omdat voorheen in alle watergangen alle begroeiing moest worden verwijderd. Deze vorm van natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer (kortweg NSOB; ook wel ecologisch beheer genoemd) is echter nog onvoldoende ingebed in de dagelijkse praktijk van de onderhoudsplichtigen, wat vaak neerkomt op het alsnog achterlaten van 'zwarte kanten'.

De historische context rondom sloten beheren en schouwen werkt niet in het voordeel van ecologisch beheer. Tot 2018 moest de sloot geheel schoon, de zogenaamde zwarte kanten waren een bekend beeld. HHR zag daarop toe en stuurde aan eigenaren brieven wanneer dit niet goed gebeurde. Met name bij agrarische ondernemers leeft nog de angst voor een herkeuring uit de tijd van de oude handhavingsregels. HHR brengt nu een andere boodschap, op basis van nieuwe inzichten en nauwkeurigere berekeningen van de ruimte in het doorstroomprofiel van de watergangen.

HHR zou graag zien dat onderhoudsplichtigen het onderhoud ecologischer (laten) uitvoeren door gebruik te maken van de nieuwe en ruimere mogelijkheden om begroeiing in de overige watergangen te laten staan. Het gaat hierbij om ongeveer 10.000 km watergangen. Het ecologisch beheer van de watergangen is echter vrijwillig. Om onderhoudsplichtigen toch tot natuurvriendelijk beheer aan te zetten, wil HHR de onderhoudsplichtigen hiertoe stimuleren. Hiervoor is een Activiteitenplan opgesteld met acties waarvan HHR denkt dat die nodig zijn om de onderhoudsplichtigen te stimuleren het onderhoud natuurvriendelijk uit te voeren (zie bijgesloten Activiteitenplan). Op basis van het activiteitenplan is door de provincie Zuid-Holland een subsidie toegekend. Voor deze subsidie zijn een aantal resultaatsverplichtingen opgenomen. Deze staan in onderstaande paragraaf benoemd.

5.2 Randvoorwaarden en Scope en omvang

De doelstelling van het project 'stimuleren van natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer van watergangen door onderhoudsplichtigen' is het stimuleren van ecologisch slootbeheer door agrariërs, gemeenten en terreinbeherende organisaties. Doel is dat op meer locaties de sloten ecologisch worden beheerd waardoor de waterkwaliteit verbeterd en de biodiversiteit toeneemt.

Dit wordt gedaan via vier routes:

1. *Bekendheid geven* aan het nieuwe beleid van HHR ten aanzien van Natuurvriendelijk Sloot- en Oeverbeheer met uitleg van de reden voor deze beleidsverandering en de wijze van handhaven bij de schouw door HHR.
2. *Informatie beschikbaar maken* over NSOB via publiekscommunicatie, via intermediairs en via doelgroep specifieke kanalen en informatiepakketten.
3. *Versterken en uitbreiden van bestaande voorbeelden* van NSOB in voor de doelgroep herkenbare context.

4. *Ondersteunen en trainen* van eigen medewerkers en intermediairs en coaches die een rol spelen in de uitrol van NSOB bij de geïdentificeerde doelgroepen. Voor de geïdentificeerde doelgroepen wordt gedacht aan

Ten behoeve van Agrariërs en Loonwerkers in opdracht van agrariërs:

- Inventariseren goede voorbeelden
- Uitvoeren pilots
- Onderhoudsconcepten uitwerken
- Verkiezing mooiste ecologische onderhouden sloot
- Training schouwvoerders
- Technische tools ontwikkelen

Ten behoeve van Overheden

- Training relatiemanagers
- Inventariseren goede voorbeelden
- Opstellen informatiepakket
- Uitvoeren pilots

Ten behoeve van natuur en terreinbeheerders

- Training relatiemanagers
- Uitvoeren pilots

Voor alle doelgroepen het ontwikkelen van een app waarmee in het veld bekeken kan worden welke ruimte een sloot en/of oever heeft om aan het wensbeeld van natuurvriendelijk slootbeheer te kunnen voldoen.

Voor het behalen van de doelstelling via de vier sporen zijn in de subsidietoekenning de volgende resultaatsverplichtingen opgenomen:

- 3 handboeken met best-practices voor de drie verschillende doelgroepen;
- 2 trainingen, 1 voor relatiemanagers en 1 voor schouwers;
- 3 informatiepakketten voor de drie verschillende doelgroepen;
- 6 pilots voor drie verschillende doelgroepen;
- 1 app voor ecologisch slootbeheer;
- verkiezing mooiste ecologisch onderhouden sloot
- monitoring van de effectiviteit van de inspanningen: nul(2025)-, tussen(2026)- en eindmeting(2027) Hoeveel % heeft er van gehoord? Hoeveel % voert het uit?

Het project focust zich in beginsel op het Zuid-Hollandse deel van het beheergebied van HHR.

5.3 Randvoorwaarden projectorganisatie

De opdrachtnemer levert projectmanagement voor het gehele project waarbij de inzet van HHR ten aanzien van projectmanagement beperkt kan blijven tot het begeleiden van dit project. Tegelijkertijd kan wel aansluiting gezocht worden bij lopende contacten en processen vanuit HHR in het beheergebied.

Gedurende het project stelt HHR een procesmanager ter beschikking voor gemiddeld 1 dag in de week. De procesmanager kan helpen bij het stroomlijnen van de informatie die vanuit HHR nodig is. Daarnaast zal voor dit project een klankbordgroep worden ingesteld samengesteld, uit vertegenwoordigers van diverse betrokken teams van HHR.

Het project sluit wat betreft communicatie aan of stemt af met andere gebiedsprocessen als: samenwerking met landbouw, watergebiedsplannen, baggeren overig water.

Voor het project 'stimuleren van natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer van watergangen door onderhoudsplichtigen' is bij de provincie Zuid-Holland subsidie aangevraagd en toegekend. Mede door de toekenning van de subsidie is er een aantal aanvullende randvoorwaarden:

Het project kent een maximaal budget van 450.000 euro incl. BTW.

Het project moet uitgevoerd worden binnen het tijdspad van 1 september 2025 tot en met 31 december 2027.

Het project beperkt zicht tot het Zuid-Hollandse deel van het beheergebied van HHR.

Bijlage 1. Antwoordformulier

Graag ontvangen we uw gedachten en ideeën over:

1. Hoe beoordeelt de gegadigde de voorgestelde aanpak en resultaten en wat zou u anders doen dan wel overnemen?

- 1.1. Kijkend naar de omschrijving van de opdracht, is de opdracht voor de gegadigde helder geformuleerd?
- 1.2. Wat is de visie van gegadigde op de gestelde resultaat verplichtingen uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.4 activiteitenplan)? Zijn deze voldoende transparant, heeft u opmerkingen/aanvullingen?
- 1.3. Ziet de gegadigde naast de door opdrachtgever beschreven resultaatverplichtingen uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.4 activiteitenplan) aanvullende en/of alternatieve (innovatieve) resultaten?
- 1.4. Leiden de beschreven resultaten/producten uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.4 activiteitenplan) tot het behalen van de gestelde doelen uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.2 activiteitenplan)? Welke ideeën heeft de gegadigde daarover en zou de gegadigde daarover met Rijnland in gesprek willen
- 1.5. Hoe realistisch en haalbaar is het houden van 6 pilots voor 3 doelgroepen? Welke ideeën heeft de gegadigde daarover?
- 1.6. Hoe realistisch en haalbaar is het houden van drie monitoringsmomenten (nul-, tussen- eindmeting) om te effecten van alle maatregelen te meten? Welke ideeën heeft de gegadigde daarover?

2. Geef uw visie over de manier waarop deze opdracht georganiseerd kan/moet worden

- 2.1. Wat is de visie van gegadigde op de gestelde planning en budgetverplichtingen uit paragraaf 5.3 (zie ook par 2.5 activiteitenplan)? Zijn deze voldoende transparant, heeft u opmerkingen/aanvullingen
- 2.2. Is het behalen van de gestelde doelen en resultaten volgens de gegadigde haalbaar binnen het gestelde budget en tijdsplanning.

Inzet vanuit opdrachtgever (Rijnland) voor deze opdracht is beperkt en daarmee grote mate van zelfstandigheid van de opdrachtnemer. Dat wetende:

- 2.3. Wat zou in optiek van gegadigde de minimaal benodigde inzet van Rijnland zijn. Welke specialismen verwacht de gegadigde dat hierbij vanuit Rijnland noodzakelijk zijn.

Rijnland hecht er waarde aan dat er maximaal gebruik wordt gemaakt van de kennis uit de markt en kennisinstituten, dat wetende:

- 2.4. Welke specialismen herkent Gegadigde om de opdracht goed uit te kunnen voeren?
- 2.5. Leid het samenvoegen van deze specialismen in optiek van Gegadigde tot de gewenste resultaten? Heeft Gegadigde opmerkingen/aanvullingen?
- 2.6. Is Gegadigde in staat deze opdracht volledig zelfstandig uit te voeren of is een samenwerkingsvorm en andere marktpartijen en/of kennisinstituten vereist (onderaanneming / consortium)?
- 2.7. Zijn er in optiek van Gegadigde onderdelen van deze opdracht die slechts door een (1) of een zeer beperkt aantal marktpartijen kan worden uitgevoerd?

Bijlage 2. Activiteitenplan

Ten behoeve het stimuleren van natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer van watergangen door onderhoudsplichtigen